

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 4/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

87/2009. (IV. 8.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) zalaegerszegi panaszos 2008. november 19-én előterjesztett panaszára indult eljárásban a 2009. április 8-án megtartott zárt ülése alapján született állásfoglalását

m e g k ü l d i   a z   O r s z á g o s   R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor, ezért a Testület a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv) 93/A §-ának (6) bekezdése szerint állásfoglalását megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos írásban bejelentett panaszában a vele szemben fogantatosított rendőri intézkedés során történt kényszerítőeszköz alkalmazását, továbbá indokolatlanul hosszú ideig történő fogvatartását sérelmezte és kérte a Testületet panaszának kivizsgálására.

I.

A panaszos a panaszában leírtak szerint 2008. november 15-én a zalaegerszegi Stadionban rendezett futball mérkőzésre tartott barátaival, amikor a bejáratnál kb. 30 méterre álló rendőrsorfallal egyik tagja felhívta figyelmét, hogy a kezében lévő dobozos sört ne vigye be a sportrendezvényre, és arról is tájékoztatta, hogy közterületen tilos az alkoholfogyasztás. A panaszos erre azt válaszolta, hogy majd leteszi a sörös dobozt, de úgy tudja, hogy a ZTE stadionban lehet sört vásárolni. Ekkor a rendőr felszólította, hogy igazolja magát, aminek a panaszos – állítása szerint – eleget akart tenni, de a rendőr ezt nem várta meg, hanem egy rendőrségi furgonhoz vezette, ahol meg is bilincselte. A panaszos a bilincselés során többször hangsúlyozta, hogy szándékában

áll igazolni magát, de a rendőrök ezt nem vették figyelembe, hanem előállították a rendőrségre. Ott elvették tőle a személyi igazolványát, kikapcsoltatták mobiltelefonját és bevitték egy zárkába, ahonnan csak 5 óra múlva engedték ki.

A panaszos sérelmezte, hogy megbilincselése indokolatlan volt, az 5 órán keresztül történő fogva tartása pedig azért volt jogszerűtlen, mert személyazonossági igazolványát átadta, így kilétét ennek alapján hitelt érdemlően meg tudták állapítani.

A panaszos kijelentette, hogy az intézkedéskor nem volt ittas állapotban, a kezében lévő dobozos sörön kívül a nap folyamán egy sört fogyasztott el.

II.

A Testület a panasz kivizsgálásakor bekérte a városi Rendőrkapitányságtól az ügyben keletkezett iratanyagot. Ebből az volt megállapítható, hogy az intézkedés időpontjában a 491/13/2008. ált. számú határozattal a város közigazgatási területére a rendőrkapitányság vezetője fokozott ellenőrzést rendelt el 2008. november 15-én 15.00 órától 24. 00 óráig.

A panaszos – a rendőri jelentés szerint – ittas állapotban, kezében egy sörös dobozzal érkezett a sportrendezvény helyszínére, ahol a szolgálatban lévő rendőr felszólítására a dobozt nem volt hajlandó a gyűjtőhelyre dobni, a jogszerű rendőri intézkedésnek ellenállt, mind a ruházat átvizsgálását, mind a személyazonosság igazolását megtagadta, az intézkedő rendőrrel szemben hangoskodott és agresszív magatartást tanúsított.

Ezt követően a panaszos előállítására került sor, melynek következtében ruházatából előkerült a személyi igazolványa, aminek alapján adatait sikerült megállapítani.

A rendőrkapitányság vezetője szerint a panaszos „azonnali szabadon bocsátására azért nem került sor, mert megalapozottan lehetett attól tartani, hogy korábbi magatartását folytatja, a mérkőzés biztosításának rendjét megzavarja. Szabadon bocsátására a mérkőzésbiztosítás befejezését követően, a szurkolók távozása után került sor.”

A Testület kiegészítő információkat kérő levelére a városi rendőrkapitányság vezetője többek között azt válaszolta, hogy a „...panaszos előállítása, orvosi vizsgálata, valamint az elhúzó mérkőzésbiztosítás (pl.: a mérkőzés lefújását követően a két szurkolótábor tagjai beugráltak a játéktérre az összecsapás szándékával, a 8 ezres tömeg eloszlásának időigénye) együttesen eredményezték az 5 órán keresztül történő fogva tartást. A személy indokolatlan agresszív magatartása és ittassága miatt megalapozottan arra lehetett következtetni, hogy szabadon bocsátása esetén a rendezvény rendjét ismét megzavarja.”

A rendőri intézkedést az elsődleges parancsnoki kivizsgálás jogszerűnek, szakszerűnek és arányosnak minősítette.

III.

A panaszos állításainak igazolására három személy adatait adta meg a Testület részére, akikkel együtt ment a sportrendezvényre.

Az egyik panaszos által megjelölt személy, bár a Testület által írt levelet átvette, azonban arra nem válaszolt, a másik személy megadott címéről pedig „ismeretlen” jelzéssel érkezett vissza a küldemény.

A panaszos harmadik társa levelében leírta, hogy ismeri a panaszost, akivel együtt mentek a sportrendezvényre. Leírta továbbá, hogy a panaszoson alkoholos befolyásoltság nem volt látható, és ő szerinte maximum 1 sört ihatott meg. Állítása szerint a panaszos 1-2 percet beszélt a rendőrökkel, de azok nem várták meg, hogy igazolja magát, hanem pillanatok alatt megbilincseltek és elvitték, sőt mikor megpróbálták megtudni, hogy miért viszik el társukat, őket is fenyegetően visszautasították.

IV.

A Testület a rendelkezésére álló iratok alapján az alábbi tényállást állapította meg.

A panaszos 2008. november 15-én a délutáni órákban labdarúgó mérkőzésre ment társaival. A stadion előtt a biztosító rendőrök egyike felhívta a figyelmét, hogy a sportrendezvényre alkoholt bevinni tilos, és kérte, hogy a panaszos dobja a kezében lévő sörös dobozt az erre kijelölt helyre.

A panaszos ennek nem tett eleget, ekkor a rendőr a személyazonosságának igazolására szólította fel, majd miután a panaszos ezen utasításnak sem tett azonnal eleget, a közelben álló rendőrségi furgonhoz vitte, ahol megbilincselte, majd a városi rendőrkapitányságra előállította. A panaszos a bilincselése során igazolni akarta magát, de ezzel a rendőrök nem törődtek. A rendőrök ennek ellenére, mintegy 5 óra időtartamra egy rendőrségi zárkába helyezték, miután a panaszossal mobiltelefonját kikapcsoltatták és egy borítékba betették.

1.) A Testület megállapította, hogy a panaszos megbilincselése indokolatlan volt.

A bilincs alkalmazhatóságának esetköreit az Rtv. 48. §-a taxatív felsorolja, így az önkárosításnak, támadásnak, szökésnek megakadályozására valamint ellenszegülésnek megtörésére a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személlyel szemben.

A bilincs alkalmazásának indokoltságára vonatkozóan kiegészítő rendelkezést tartalmaz a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007.(XII.23.)IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 60. §-ának (1) bekezdése.

„Bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt:

- a.) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b.) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja,

- c.) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének magalapozott gyanúja miatt került sor és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d.) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi-kényszerrel nem törhető meg,
- e.) aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget.”

A fenti feltételek egyike sem állt fenn az intézkedés során, ezért megállapítható, hogy a panaszos megbilincselése jogszerűtlenül és indokolatlanul történt.

Megállapítható továbbá, hogy a rendőrök az arányosság elvét is figyelmen kívül hagyták intézkedésük során. Az Rtv. IV. fejezetének 15. és 16. §-ai rögzítik az arányosság követelményét, illetve a kényszerítő eszközök alkalmazásának közös elveit, amely szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, továbbá több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. A rendőr kényszerítő eszközt a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén és az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

2.) Az Rtv. taxatív módon felsorolja, hogy milyen okokból lehet előállítást foganatosítani, illetve fenntartani. A törvény 33. §-a nem biztosít a rendőrségnek lehetőséget arra, hogy preventív megfontolásokból, a későbbiekben esetlegesen felmerülő jogsértés veszélyére hivatkozva (kvázi „előzetes letartóztatásként”) tartsa fent az intézkedés alá vont személy szabadságának elvonását. A panaszost a személyazonosságának igazolása céljából állították elő, abban a pillanatban, amikor ez kiderült, megszűnt a szabadságelvonás jogalapja, és a panaszos előállítását meg kellett volna szüntetni. Súlyosan jogsértő a rendőrségnek az az eljárása, hogy a törvény által lehetővé nem tett okból továbbra is fogva tartotta a panaszost.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése meghatározza, hogy a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja, illetve, hogy az Rtv. 29. §-ának (5) bekezdése szerint: „a igazoltatás vagy a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén az előállítás csak a személyazonosság megállapításához szükséges ideig tarthat.”

Figyelemmel arra, hogy a panaszos előállítását követően, a rendőrkapitányságon személyi igazolványát az intézkedő rendőrnek átadta, és adatait leellenőrizték, a személyi szabadság további korlátozása indokolatlan, ezért a Testület álláspontja szerint szükségtelenül hosszú ideig került sor a panaszos személyes szabadságának korlátozására is.

Nem fogadható el a rendőri jelentés azon okfejtése, hogy a panaszos „azonnali szabadon bocsátására azért nem került sor, mert megalapozottan lehetett attól tartani, hogy korábbi magatartását folytatja, a mérkőzés biztosításának rendjét megzavarja. Szabadon bocsátására a mérkőzésbiztosítás befejezését követően, a szurkolók távozás után került sor.”

A panaszos azon túlmenően, hogy a kezében lévő, majdnem teli sörös dobozt nem dobta azonnal a rendőri utasításra egy arra kijelölt helyre, még nem olyan súlyú cselekmény, amely a rendezvény rendjét megzavarná. Az pedig, hogy „korábbi magatartását folytatná” egyszerűen elfogadhatatlan indok, hiszen csak a sportrendezvényen szeretett volna nézőként részt venni, - a rendelkezésre álló információk alapján – olyan magatartást nem tanúsított, amely a szabadságának ilyen mértékű korlátozását indokolta volna.

3.) A Testület a fentiek ismeretében megállapítja, hogy a rendőri intézkedés súlyosan sértette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 54. § (1) bekezdésben megfogalmazott emberi méltósághoz való alkotmányos alapjogát és 55. § (1) bekezdésben megfogalmazott személyes szabadsághoz való alkotmányos alapjogát.

V.

Az eset összes körülményének mérlegelése alapján a Testület álláspontja szerint alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor, ezért a rendelkező részben meghatározottak szerint állásfoglalását megküldi az országos rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2009. április 8.

Dr. Kaltenbach Jenő

elnök,
testületi tag

Dr. Juhász Imre

elnökhelyettes,
előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra

testületi tag

Dr. Fėja András

testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf

testületi tag